

at de ikke er saa *sikre* som timotei, hvilket delvis skyldes mindre haardførhet og delvis at det er saa vanskelig at skaffe godt frø, særlig av strandrør.

Paa simplere myr synes rævehalen at være den bedste; men den bør saaes ublandet. Akerfaks har slaat godt til, men da den kun gir ett høsteaar har den liten betydning for fleraarig eng. Rødkløver har gjennemgaaende git vel saa stor avling som alsikkekløver og vist sig mindst like varig. Hvitkløver passer ikke til slaateng, men er udmerket til beite. Engrap har git store høiavlinger, men staar i slaateng tilbake for timotei, derimot er den udmerket til kunstige beiter — sammen med hvitkløver og muligens rævehale.

Som engfrøblanding anbefales til eng som skal slaaes:

1. *Paa myr i god vekstkraft*: 2,5 a 3 kg. timotei og ca. $\frac{3}{4}$ kg. kløver (halvdelen hvitkløver og halvdelen alsikkekløver).
2. *Paa daarlig myr*: ca. 4 kg. engrævehale.
3. *Til kultivert beite paa myr*: 0,5 kg. timotei, 0,5 kg. engsvingel, 1,5 kg. engrap, 1,0 kg. rævehale, 0,5 kg. hvitkløver.

I kyststrøkene i det sydlige Norge kan muligens timoteien delvis erstattes av hundegræs, engsvingel og jædersk raigræs. Særlig vil dette passe hvor vaar- og høstbeitning av engen ikke kan undgaaes.

VANDRELÆRERVIRKSOMHET TORVDRIFT.

BERETNING FRA VANDRELÆRER RAGNVALD GRAVIR OM VIRKSOMHETEN 1918.

MIT REISEDISTRIKT var Vestagder, Austagder, Telemark, Buskerud, Vestfold, Østfold og Akershus fylker.

Meste delen av tiden er medgaat til myrundersøkelser; men jeg har ogsaa besøkt endel igangværende torvfabrikker for at gi veiledning samt planlagt endel nyanlæg av torvstrø- og brændtorvfabrikker.

Ialt har jeg i aaret 1918 undersøkt 50 større og mindre myrer.

Interessen for torvdriften er noksaa stor utover distriktet, og man maa haabe, at denne ikke dør saa snart selv om kulprisen gaar ned.

Brændselsforsyningen paa sætrene er ofte et meget vanskelig spørsmål og her kan med meget stor fordel anvendes brændtorv. Denne findes ofte i store mængder og av udmerket kvalitet i nærheten av sætrene. Jeg har ogsaa i sommer besøkt endel sætereiere og anvist de myrer til stikning av torv for sæteren.

Torvstrø har ogsaa folk lært at bruke mere av i den sidste tid, og jeg har hat noksaa meget at gjøre med at undersøke strøtorvmyrer og med anlæg av mindre torvstrøfabrikker.

Sommeren 1918 var ikke gunstig for torvdrift, da juni og juli maaned var nedbørsrike, det samme var ogsaa august og september paa de fleste steder. Temperaturen var heller ikke høi. Dette frem-

gaar av nedbørs- og temperaturmaalingerne fra Kristiania, Dalen og Hamar og Dovre, og jeg skal tillate mig at opgi disse for mai, juni, juli og august.

Mai maaned hadde over middels høi temperatur og under middels nedbør.

Kristiania hadde denne maaned en middelstemp. paa $13,0^{\circ}$ C ($2,5^{\circ}$ C mer end normalt), og nedbørmængden var 10 mm. (31 mm. under normalt).

Dalen hadde en middelstemperatur paa $12,2^{\circ}$ C ($3,3^{\circ}$ C. mer end normalt) og 23 mm. nedbør (30 mm. under normalt).

Hamar hadde en middelstemperatur paa $10,6^{\circ}$ C ($2,1^{\circ}$ C over normalt) og 16 mm. nedbør (26 mm. under normalt).

Dovre hadde en middelstemperatur paa $7,2^{\circ}$ C ($2,0^{\circ}$ C over normalt) og en nedbør paa 3 mm. (23 mm. under normalt).

Mai maaned hadde saaledes over normalt høi temperatur og under normal nedbør og var saaledes en god maaned for torvdriften.

Juni maaned var derimot forholdsvis kjøligere og mere nedbørsrik.

Kristiania hadde i denne maaned en middelstemperatur av $14,2^{\circ}$ C ($1,3^{\circ}$ C under normalt) og 84 mm. nedbør (38 mm. over normalt).

Dalen hadde en middelstemperatur paa $13,6^{\circ}$ C ($0,4^{\circ}$ under normalt) og 54 mm. nedbør (8 mm. under normalt).

Hamar hadde en middelstemperatur paa $12,3^{\circ}$ C ($1,2^{\circ}$ under normalt) og 83 mm. nedbør (30 mm. over normalt).

Dovre hadde en middelstemperatur paa $8,4^{\circ}$ C ($1,9^{\circ}$ C under normalt) og 56 mm. nedbør (21 mm. over normalt).

Juli hadde ogsaa stor nedbør, men i denne maaned var ogsaa temperaturen over normal.

Kristiania hadde i denne maaned en middelstemperatur paa $17,2^{\circ}$ C ($0,2^{\circ}$ over normalt) og 97 mm. nedbør (21 mm. over normalt).

Dalen hadde en middelstemperatur paa $15,7^{\circ}$ C ($0,6^{\circ}$ over normalt) og 158 mm. nedbør (70 mm. over normalt).

Hamar hadde en middelstemperatur paa $16,0^{\circ}$ C ($0,8$ over normalt) og 90 mm. nedbør (14 mm. over normalt).

Dovre hadde en middelstemperatur paa $12,6^{\circ}$ C ($0,7$ over normalt) og 75 mm. nedbør (20 mm. over normalt).

August maaned var ogsaa noksaa nedbørsrik for Hamar og Dovres vedkommende. (Paa Hamar 16 % og paa Dovre 7 % over normalt.) For Kristiania og Dalens vedkommende var den derimot under normal (Kristiania 7 % og Dalen 31 % under normal).

Temperaturen var i denne maaned over normal paa Hamar; men under normal i Kristiania og paa Dalen og Dovre.

September var regnfuld.